

UTKAST

Rättsmedicinalverkets föreskrifter om riskutredning inför prövning av omvandling av fängelse på livstid (HSLF-FS 2018:xx)

beslutade den xx 2018.

Rättsmedicinalverket föreskriver följande med stöd av 5 § förordning (2006:1119) om omvandling av fängelse på livstid.

Föreskrifterna om kompetenskrav för den som får avge utlåtande om risken för att den dömda återfaller i brottslighet har utarbetats efter samråd med Socialstyrelsen.

1 kap. Tillämpningsområde m.m.

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid genomförandet av utredningar med utlåtande om risken för att den dömda återfaller i brottslighet enligt 10 § lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid och 3 § förordningen (2006:1119) om omvandling av fängelse på livstid.

2 § Bestämmelser om utredning med utlåtande om risken för att den dömda återfaller i brottslighet finns i 10–11 §§ lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid och i 3–6 §§ förordningen (2006:1119) om omvandling av fängelse på livstid.

2 kap. Riskutredningens genomförande

1 § Den utredning som ligger till grund för utlåtandet om risken för att den dömda återfaller i brottslighet (riskutredning) ska utföras av minst två personer. Riskutredningen ska innehålla minst två av följande utredningar

1. en forensisk socialutredning,
2. en medicinsk-psykiatrisk utredning, eller
3. en psykologutredning.

Om riskutredningen genomförs på annat sätt, ska skälen redovisas i utlåtandet.

2 § De som genomför en sådan utredning som anges i 2 kap. 1 § 1-3 (utredningsansvariga) ansvarar för att se till att de uppgifter som behövs för respektive utredning hämtas in. De utredningsansvariga ansvarar för innehållet och bedömningarna i respektive utredning.

3 § Omfattningen av riskutredningen ska anpassas till ärendets karaktär och svårighetsgrad. Om den dömda tidigare har genomgått riskutredning, bör den nya riskutredningen i första hand inriktas på förändringar som har skett därefter och som har betydelse för risken för att den dömda återfaller i brottslighet.

4 § Minst ett utredningssamtal ska hållas med den dömda, om denne inte motsätter sig det. Utredningssamtal kan efter samråd med Kriminalvården ske vid den kriminalvårdsanstalt där den dömda vistas, vid den rättspsykiatriska undersökningsenhet där utredningen genomförs, eller på annan lämplig plats.

Innan utredningssamtalet påbörjas ska den dömda informeras om förutsättningarna för riskutredningen och syftet med riskutredningen. Den dömda ska informeras om att ett utlåtande kommer att avges även om denne inte medverkar i riskutredningen.

5 § I utredningarna ska det tydligt anges varifrån en uppgift hämtats in och vilka uppgifter som ligger till grund för de bedömningar som de utredningsansvariga har gjort inom sina ansvarsområden.

6 § Riskutredningen ska genomföras med hjälp av strukturerade riskbedömningsmetoder som har godkänts av Rättsmedicinalverket.

Annan strukturerad riskbedömningsmetod får endast användas om den är framtagen utifrån aktuell vetenskap och beprövad erfarenhet. Det stöd som finns för en sådan metod och skälen för att använda en sådan metod, ska då redovisas.

7 § Utredningen ska

1. undertecknas av den utredningsansvarige genom en egenhändig namnteckning eller vara undertecknad med en sådan elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen, eller
2. överförs till domstolen på ett sätt som uppfyller motsvarande krav på säker identifiering.

3 kap. Utlåtandets innehåll och utformning

1 § Utlåtandet om risken för att den dömda återfaller i brottslighet ska grunda sig på innehållet i de utredningar som genomförts enligt 2 kap. 1 §.

2 § Den som är utlåtandeansvarig enligt 4 kap. 1 § ansvarar för utlåtandet. Den utlåtandeansvarige ansvarar för att de ytterligare uppgifter som behövs utöver vad som framgår av utredningarna hämtas in.

3 § Utlåtandet ska innehålla en kortfattad redogörelse för de utredningar som har genomförts. Av utlåtandet ska det tydligt framgå varifrån en uppgift hämtats in och vilka uppgifter som ligger till grund för den utlåtandeansvariges bedömningar i utlåtandet.

I utlåtandet ska risken för att den dömda återfaller i brottslighet anges som låg, medelhög eller hög. Därvid ska det anges vilken typ av brottslighet som risken för återfall avser.

4 § Skälen för bedömningen av risken för återfall i brottslighet ska framgå. Faktorer som bedöms öka respektive minska risken för återfall i brottslighet ska redovisas. Om risk för återfall i brottslighet konstateras, ska det även lämnas förslag till åtgärder för att minska risken.

Om det finns omständigheter som försvårar bedömningen eller medför osäkerhet i bedömningen ska dessa omständigheter redovisas. Om utredningarna inte är entydiga, ska skillnaderna redovisas med angivande av vilken betydelse detta har haft för bedömningen.

Om utlåtande tidigare har avgetts och risken för återfall i brottslighet är en annan än i det föregående utlåtandet, ska grunderna för den nya risknivån anges särskilt.

5 § Av utlåtandet ska följande uppgifter framgå

1. domstolens målnummer,
2. det eller de brott som har legat till grund för livstidsstraffet,
3. verkställighetens påbörjande,
4. vem som är utlåtandeansvarig,
5. vilka utredare som varit utredningsansvariga,
6. en förteckning över handlingar som har hämtats in,

7. namn på personer som muntligen har tillfört uppgifter av betydelse för utredningen,
8. samtalstid med den dömde,
9. den dömdes medverkan i utredningen,
10. de strukturerade riskbedömningsmetoder och de psykologiska testmetoder som har använts som ett led i bedömningen av risk för återfall i brottslighet,
11. användning av tolk, och
12. om riskutredningen har genomförts enligt 2 kap. 1 § andra stycket.

6 § Om ett utlåtande innehåller medicinska eller andra termer vars innebörd inte kan anses vara allmänt kända, ska innebörden av dem förklaras.

7 § Utlåtandet ska

1. undertecknas av den utlåtandeansvarige genom en egenhändig namnteckning eller vara undertecknad med en sådan elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen, eller
 2. överförs till domstolen på ett sätt som uppfyller motsvarande krav på säker identifiering.
- Den utlåtandeansvarige ska även ange sitt namn, tjänstetitel, tjänstadress och tjänstetelefonnummer.

8 § Utredningarna ska bifogas utlåtandet.

4 kap. Utlåtandeansvarig och kompetenskrav

Utlåtandeansvarig

1 § Utlåtandet om risken för att den dömde återfaller i brottslighet ska avges av en forensisk socialutredare, läkare eller psykolog som deltagit i utredningen och som uppfyller kompetenskraven i 2 § (utlåtandeansvarig).

Kompetenskrav för utlåtandeansvarig

2 § Utlåtande om risk för återfall i brottslighet får avges av

1. forensisk socialutredare som ska ha socionomexamen eller motsvarande och som ska ha varit verksam i sitt yrke i minst tre år efter examen, varav minst ett år inom rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet,
2. läkare som ska vara specialist i rättspsykiatri och som ska ha arbetat i minst ett år som specialist i rättspsykiatri inom rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet,
3. psykolog som ska ha varit verksam i sitt yrke i minst tre år efter legitimation, varav minst ett år inom rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet.

Den som ska avge utlåtandet ska även ha genomgått utbildning i riskbedömningsmetodik eller ha motsvarande kompetens, samt ha inhämtat kunskaper om åtgärder avseende riskhantering som hänger samman med riskbedömning inför prövningen av omvandling av fängelse på livstid.

Rättsmedicinalverket får efter samråd med Socialstyrelsen medge undantag från kraven i första och andra stycket.

5 kap. Undantag

1 § Rättsmedicinalverket får i särskilda fall medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

1. Denna författning träder i kraft den xx 2018.
2. Genom författningen upphävs Rättsmedicinalverkets föreskrifter och allmänna råd Riskutredning inför prövning av omvandling av fängelse på livstid (SOSFS 2006:16).
3. Om ett förordnande om utredning med utlåtande om risken för att den dömda återfaller i brottslighet har meddelats före ikraftträdandet, ska bestämmelserna i de upphävda föreskrifterna fortfarande gälla.